

SITSIOPAS
SITSIOPAS
SITSIOPAS
SITSIOPAS
SITSIOPAS
SITSIOPAS
HYYN YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN

Sitsiopas

SITSIOPAS
SITSIOPAS
SITSIOPAS
OHJEITA PAREMPAAN SITSAAMISEEN

RUOKA | KRÄÄSÄTTÖMYYS | KIERRÄTYS

Johdanto

HYYn alaisuudessa toimivat järjestöt järjestävät vuosittain yli 350 sitsit, joten sitsaajia kertyy useita tuhansia. Sitsien järjestäjillä on siis loistava mahdollisuus vaikuttaa sitsien ympäristövaikutuksiin tuhansien ruoka-annosten, koristevalintojen ja jätteiden oikean lajittelun kautta. Kestävä sitsaaminen säästää niin luontoa kuin sitsibudjettiakin. Tämän oppaan luettuasi kestitset kestävämmiin!

Tämän oppaan ovat kovalla työllään ja intohimollaan tehneet Sini Holopainen, Julia Hämäläinen, Suvi Jutila, Sofia Kaipainen, Marika Manner, Essi Nuorivaara ja Marika Sarkkinen

Ruoka

Sitseillä, kuten myös arjessa, ruoan ilmastovaikutuksiin voi vaikuttaa helpoilla valinnoilla. Lihan vähentäminen ja kasvien osuuden kasvattaminen pienentävät ruoan hiilijalanjälkeä. On helpompaa tehdä suuremmalle joukolle samaa ruokaa, kasvisruoka kun usein sopii myös erikoisruokavalion omaaville. Jos lihaa kuitenkin halutaan sitseillä tarjota, on hyvä vilkaista esimerkiksi WWF:n liha- ja kalaoppaista mitä tuotteita kannattaa suosia. Muista myös satokausituotteet, ne ovat paitsi ekologisia myös edullisia!

Sitsiruokia suunnitellessa olisi hyvä ottaa huomioon myös hävikin välttäminen. Hävikkiruuan mukana hukkaan valuvat paitsi käytetyt rahat ja luonnonvarat, myös valmistukseen käytetty energia ja työpanos. Voit vähentää kauppojen hävikkiä ja säästää rahaa suosimalla tuotteita joiden parasta ennen -päiväys on menossa umpeen.

Hyvä ruoka ei päädy yhtä herkästi hävikkiin, joten suunnittele sitsimenu maistuvaksi! Vaikka sitsiteema houkuttelisi tarjoamaan mitä omituisimpia illallislajeja, koeta kuitenkin miettiä tuleeko ruoka syödyksi. Siniseksi värjätty couscous voi olla hauska idea, mutta näky biojäteastiassa juhlien jälkeen ei välttämättä naurata. Sitsiruoka ehtii yleensä jäähtyä pöydässä, joten tee ruokaa, jonka viitsii syödä viileämpänäkin.

Kiinnitä huomiota myös ruoan määrään. Esimerkiksi Martoilla ja IsoMitalla on ohjeita, kuinka paljon ruokaa kannattaa varata isoihin tapahtumiin. Jos sitseistä ei makseta etukäteen, kannattaa myös tiedustella ennen ruoka-aineiden hankkimista, ovatko

kaikki ilmoittautuneet todella tulossa paikalle. Hyvä suunnittelukaan ei aina riitä ja ruokaa voi jäädä yli. Järjestäjien kannattaakin ottaa rasiat mukaan, jotta ylijääneet ruoat eivät joudu roskikseen. Myös osallistujia voi kehottaa ottamaan omat rasiat mukaan. Ylijäänyttä ruokaa voi myös yrittää hyödyntää jossakin toisessa tapahtumassa tai kokouksessa tai tarjota sitä muille oman järjestöklusterin jäsenille.

ESIMERKKIMENU

Tomaattikeitto ja hävikkileivästä paistetut krutongit
Pasta bolognese linseistä tai soijarouheesta
Vegaaninen porkkanakakku

HYVIÄ LINKKEJÄ AVUKSI SUUNNITTELUUN

www.chocochili.net

blogs.helsinki.fi/hyy-ymp/category/kasviskeskiviikko/

Krääsättömyys

Hyvä keino suojella luontoa vähällä vaivannäöllä on edistää krääsättömyyttä. Sitseillä se onnistuu helposti vain pienellä kikkailulla. Krääsättömyyden idea on yksinkertainen: yritetään välttää kertakäyttötuotteita ja samalla mahdollisimman suurissa määrin korvata ne pitkäikäisemmillä tavaroilla.

Myös esim. asioiden lainaaminen ja vuokraaminen tai niiden ostaminen käytettyinä kuuluu krääsättömyyteen ja voi usein olla paitsi helpompaa, myös halvempaa! Jos kertakäyttötuotteet kuitenkin ovat välttämättömiä, muistathan kierrättää ne oikealla tavalla.

Unelmana krääsättömät sitsit? Muista nämä:

Tuo astiat omasta takaa tai pyydä sitsaajia tuomaan itse omat astiansa.

Suuremmille sitseille astiasto kannattaa vuokrata.

Koristeet voi tuoda kotoa tai ne voi vuokrata. Jos koristeet on kuitenkin ostettava, suosi uudelleenkäytettäviä tai helposti kierrätettäviä koristeita.

Investoi vahapintaiseen tai muuhun uudelleenkäytettävään pöytäliinaan paperipöytäliinan sijaan.

Lauluvihkot voi halutessaan korvata vaikkapa heijastamalla tekstit seinälle videotykin avulla. Vihon voi myös tehdä sähköisesti ja tiedottaa siitä esimerkiksi sitsien Facebook-tapahtumaan tai osallistujien sähköposteihin etukäteen. Toinen kestävä vaihtoehto on painattaa laulukirjoja, tai harkita toisen järjestön laulukirjan käyttöä omassa sitsaamisessa.

Tiesitkö HYYn piirissä toimivien järjestöjen Facebook-ryhmästä, jossa voi kysellä mm. vuokrattavista astioista, koristeista ja muista tavaroista? Katso Järjestöjen nakki- ja tavaravaihtopörssi osoitteessa www.facebook.com/groups/530050157143490/?fref=ts (vaatii sisäänkirjautumisen Facebookiin ja ryhmään liittymisen).

Sitsien siivouspuoli ja kierrätys

Siivoaminen sujuu sutjakammin kun huolehdit kierrättämisestä jo sitsien alkuvalmisteluista lähtien. Jos käytävissä olevasta tilasta löytyy kierrätysohjeet, tutustu niihin ensimmäisenä. Voit myös varmistaa tämän etukäteen tilan omistajalta. Huolehdi, että kaikki järjestäjät ovat tietoisia tilan kierrätysohjeista - sitsien loppu on sitten helpompi viedä kaikki roskat, kun ne on jo valmiiksi lajiteltu ja tiedät missä kierrätyspiste sijaitsee.

MUUTAMA VINKKI KIERRÄTTÄMISEN JA SIIVOUKSEN HELPOTTAMISEKSI

Kierrätä jatkuvasti, älä kerää roskia yhteen kasaan vaan heitä ne niille kuuluviin astioihin samalla kun niitä syntyy.

Merkitse roskasangot selvästi ja kerro kanssajärjestäjille niiden olemassaolosta.

Huuhtelee kartonki-, metalli- ja lasipurkit pikaisesti, älä pese.

Jos mahdollista, hanki keittiöön apukäsiä niin, ettei sinun itsesi tarvitse juhliä ja siivota vuorotellen.

Voit joko palauttaa tölkit tai kierrättää ne metallina - tämä on tärkeää, sillä sekajätteen seassa ne saattavat pysäyttää koko jätteenkäsittelyprosessin voimaloissa.

Jos keräät metalliroskaa ensin muovipusseihin, muista lajitella metalli ja muovipussit erikseen.

Älä lotraa puhdistusaineita jälkisiivouksen aikana, usein vain pieni tippa riittää.

MITÄ HYÖTYÄ KIERRÄTTÄMISESTÄ ON? MITÄ KIERRÄTTÄMÄLLENI JÄTTEELLE TAPAHTUU?

Biojäte: Viedään Ämmäsuolle, jossa se mädätetään ja kompostoidaan. Prosessissa syntyy biokaasua energiantuotantoon sekä ravinteikasta kompostia viherrakentamiseen. Fossiilisten polttoaineiden lisäksi säästyy myös mm. keinolannoitteita.

Lasi: Kuljetetaan Englantiin uusiolasipakkausten raaka-aineeksi. Energiaa ja lasihiekkaa säästyy. Lasia voi kierrättää loputtomiin laadun kärsimättä.

Metalli: Käsittelylaitoksella metalleja erotellaan ja voidaan sulattamisen jälkeen muotoilla uudestaan. Metallia kiertää lasin tavoin loputtomiin. Se yksi lasipurkki tai kaljatölkki siis kannattaa kierrättää oikein!

Paperi: Paperin valmistus kierrätetystä paperista on nopeampaa ja energiatehokkaampaa. Paperin kierrätys säästää energiaa ja metsävaroja niin kuin kartonginkin.

Kartonki: Kartonki kulkee lajittelulaitoksen kautta kartonkikoneelle. Kierrätyskartongista voidaan valmistaa esimerkiksi aaltopahvia tai vessapaperin hylsyjä.

KATSO MYÖS

HSY:n lajitteluohjeet ja jätekohtainen hakutoiminto:
www.hsy.fi/fi/asukkaalle/lajittelujakierratys/lajitteluohjeet

Lisätietoa ja tukea kestävämpään siirtämiseen

EKSYKSISSÄ?

Ota yhteyttä HYYn hallituksen ympäristövastaavaan

Ympäristövaliokuntaan Facebookin (www.facebook.com/HYYnYmparistovalioikunta) tai valiokunnan puheenjohtajan kautta

Ajankohtaiset yhteystiedot HYYn hallituksen ympäristövastaavaan ja Ympäristövaliokunnan puheenjohtajaan löydät osoitteesta hyy.helsinki.fi

... tai liity Ympäristövaliokunnan sähköpostilistalle:
yv-lista@helsinki.fi

... tai tsekkaa Järjestöwikin ympäristöosuus:
wiki.hyy.fi/index.php/Ymp%C3%A4rist%C3%B6asiat

